

Euro Birdwatch 2005: de bijdrage van Avifauna Groningen en de Stichting Werkgroep Grauwe Kiekendief

Anne van der Zijpp

Voor de tweede maal in haar bestaan deed Avifauna mee aan de telling van trekvogels gecoördineerd door Vogelbescherming Nederland. Omdat in heel Europa op 1 oktober trekvogels worden geteld, noemt men deze telling Euro Birdwatch. De Europese coördinatie was dit jaar in handen van de Turkse BirdLife-partner BSPB. De telling stond in het teken van de Farming for Life-campagne van BirdLife International. Want de akkervogels zitten in de hoek waar de klappen vallen. Van de 21 soorten die recent aan de Rode Lijst zijn toegevoegd (2004) behoort ongeveer een kwart tot de typische akkervogels (Graspieper, Veldleeuwerik, Gele Kwikstaart, Patrijs). Nog niet zo lang geleden waren dit algemene verschijningen in het boerenland.

Daarom ook werden in het verslag van deze dag ('Alle vogels verzamelen!', VBN Zeist, januari 2006) de akkervogels er speciaal uitgelicht. Dit gebeurde aan de hand van de gegevens die grotendeels afkomstig waren van de samenwerkende tellers van Avifauna Groningen en de Werkgroep Grauwe Kiekendief, die geteld hadden in Noordoost-Groningen (zie ook *De Grauwe Gors*, jaargang 33, nummer 2/3, 2005). Het VBN-verslag wijd-

de er een aparte bladzij aan. De belangrijkste gegevens hiervan volgen hierna.

Drieëntwintig tellers struinden in twee- of drietallen zo'n 20.000 ha akkerland af in het genoemde deel van de provincie plus een stukje kwelder en een deel van een aangrenzende polder in Duitsland. Dit is ook het beschermingsgebied van de Grauwe Kiekendief. Sinds kort worden ook wintertellingen naar muizeneters uitgevoerd door de Werkgroep Grauwe Kiekendief. Hoewel het weer aanvankelijk niet erg meewerkte (pas na 10.00 uur werd het droog, waarna meteen de getelde aantallen toenamen), kan de dag als geheel succesvol worden genoemd.

Zo werd een belangrijk aandeel geteld van het landelijk dagtotaal van Goudplevieren (55%), maar ook van Wulpen (34%), Kieviten (22%) en Grauwe Ganzen (17%). Van de zangers werd bijna de helft van alle die dag waargenomen Tapuiten geteld; de 340 Fraters waren zelfs de hele oogst van Euro Birdwatch 2005. Bij de Zwarte Kraai (527) ging het om eenderde van het totaal. De aantallen Veldleeuweriken en Graspiepers vielen tegen: 96 tegen 656 en 598 tegen 11.376. De Spreeuw stond ook in deze telling bovenaan met 8.178 exemplaren.

De Groninger akkers zijn ook in het winterhalfjaar belangrijk voor roofvogels. Zo werd bijna driekwart van alle Blauwe Kiekendieven en bijna eenderde van alle Torenvalken boven de Groninger akkers geteld. Het aantal Buizerds bedroeg ongeveer een kwart van het totaal. Voorts werden nog twee Smellekens, twee Slechtvalken en twee Ruigpootbuizerds gezien.

De aantallen en soorten geven een beeld van de akkervogelrijkdom van Noordoost-Groningen, het landelijk bolwerk van vele typische akkerbewoners. Een reden hiervoor is

ten eerste dat in 1992 een braaklegregeling werd ingevoerd vanuit de EU. Hiervan profiteerden vele soorten. Inmiddels is de landbouw echter verder geïntensiveerd. Maar door aanleg van vele kilometers faunaranden en meerjarige braaklegging ontstaan nieuwe kanalen voor onder andere Veldleeuwerik.

Wanneer deze en andere beschermingsmaatregelen (bijvoorbeeld in de overwinteringsgebieden) op grote schaal worden toegepast in de rest van ons land, moet het lukken de akkervogels voor Nederland te behouden.